

Ne yazık ki Ücretli Öğretmenlik artık bir istihdam modeli haline gelmiştir. 20 yılı aşkın bir süredir ücretli öğretmen olarak çalışanlar vardır. Bu da sistemin geçici değil tamamen bir devlet politikası haline gelerek ucuz emek ve iş gücü olarak görülmektedir.

MİLLİ EĞİTİMİN KANAYAN YARASI

ÜCRETLİ ÖĞRETMENLİK RAPORU

Liyakatli Eğitim ve Bilim Çalışanları Sendikası

www.liyakatsen.org.tr

@liyakat sen

LİYAKATSEN

LİYAKATLI EĞİTİM VE BİLİM ÇALIŞANLARI SENDİKASI

Ücretli Öğretmen kimdir:

Devlet okullarında boş kadroya, doğum iznine ayrılmış veya askere giden öğretmenin yerine prosedür gereği geçici süreli ek ders karşılığı görevlendirilmiş eğitim fakültesi mezunu ve formasyonlu öğretmenlik vasfını taşıyan Öğretmenlerdir. Ancak öğretmen açığının olduğu yerlerde 1. ,2. dönem sonuna kadar okullarda yerine kadrolu öğretmen gelinceye kadar çalışırlar. Ne yazık ki **Ücretli Öğretmenlik artık bir istihdam modeli haline gelmiştir**. 20 yılı aşkın bir süredir ücretli öğretmen olarak çalışanlar vardır. Bu da sistemin geçici değil tamamen bir devlet politikası haline gelerek ucuz emek ve iş gücü olarak görülmektedir.

Çalışma Koşulları:

- 1- Herhangi bir maaşları yoktur. Sadece girdikleri ders saati üzerinden ek ders ücreti alırlar. Bu her ay değişkenlik gösterir sabit değildir.
  - 2- Hafta sonları, resmi tatiller, kar tatilleri, ara tatillerde ücret almazlar. Dolayısıyla aldıkları ücret asgari ücretin de çok altında kalmaktadır.
  - 3- Hastalanıp izin aldıklarında derse girmedikleri için ücretleri kesilir. Hatta bir saatlik izin aldıklarında bile anlayışsız yöneticiler tarafından bir günlük sgk ile birlikte o günkü ücretleri kesilmektedir.
  - 4- SGK ları toplam aylık ders saatinin 7,5'a bölünmesiyle hesaplanır. (Beş saate 1 saat eklenmeden önce) SGK'ları okula gittikleri günden 4-5 gün eksik yatmaktaydı. Örn: 20 gün okula giden 6 saat derse giren bir öğretmenin SGK'sı 16 gün olarak yatırılmaktaydı.
  - 5- Kadrolu öğretmenlere verilen; nöbet ücreti, kırtasiye yardımı, aile ve çocuk yardımından ücretli öğretmen faydalanamaz.
  - 6- Mebbis kaydı, öğretmen kimlik kartı yoktur. Hem mesleki hem de sosyal haklardan faydalanamazlar.
  - 7- Kadrolu öğretmenlere bankaların verdiği maaş promosyonundan ücretli öğretmen faydalanamaz.
  - 8- Okul sosyal kulüplerinde görev alır ancak herhangi bir ücret ödenmez.
  - 9- Yasal olarak çalışma alanı ve özlük hakları kısıtlıdır.
  - 10- DYK kurslarında görev alamazlar.
  - 11- İşlerine son verildiğinde herhangi bir tazminat vs gibi sosyal maddi hakları yoktur.
- Ücretli Öğretmenler bu çalışma koşullarında aldıkları eğitimin hakkını vererek devletine ülkesine hizmet etmiştir.

1. ŞARTLAR ve TALEPLERİMİZ

Ders ücretli öğretmenler; devlet okullarında ek ders karşılığı ücretli öğretmenlik yapmış, eğitim fakültesi mezunu, formasyon sahibi ücretli öğretmenlerdir.

Yıllarca meslektaşlarımızla aynı işi yapmalarına rağmen " eşit işe eşit haklar " ilkesinden faydalanamadılar. Burada eşit işe bir parantez açmak istiyoruz; aslında eşit iş değil ücretli öğretmenler genelde ya Doğu'da kimsenin gitmediği ya da Batı'da İstanbul gibi hayat pahalılığının yüksek olduğu yerlerde görev alıyorlar yani dezavantajlı bölgelerde...

Şimdi LiyakatSen olarak hak talebinde bulunurken devlet okullarında çalıştılar diye değil; bedavaya çalıştılar diye hak talebinde bulunuyoruz. Ücretli öğretmenler o okullarda olabilmek için gece yarısına kadar ek işler yapmak zorunda kalan ücretli öğretmenler vardır. Bu torpil işidir diyenlere cevabımız, madem bu torpil gerektirecek kadar güzel buyurun siz yapın biraz, biraz da siz sömürülün bu kölelik sistemi içerisinde! Bu sadece ya gerçekten mecburiyet ya da öğretmenlik aşkı bunun başka bir açıklaması olamaz. Kimse de bu işi yapıyoruz diye bizi suçlayamaz. Bize sadece teşekkür edilmesi ve iadeyi itibar tarzında haklarımızın teslim edilmesi gerekiyor. Ücretli öğretmenler, öğretmen adayı değil öğretmendir, öğretmen adaylarıyla değil kadrolu öğretmenlerle karşılaştırılmalıdırlar. Hakları da onlarla eşitlenmesi gerekiyor. Ücretlilere şart koşmaya çalışanlara söylüyoruz: öncelikle ücretli öğretmenlerin çalışma şartlarına baksınlar orada yeterince şart var:

1. Asgari ücret altında maaş

Aslında bir maaş değil kadrolu öğretmene ek ders olarak verilen ödül bir maaşmış gibi lanse ediliyor.

2. Yarım yatırılan sigortalar(emeklilik ömür yeterse)

Bu da ücretli öğretmen işsiz kalınca işsizlik maaşı almasın, emeklilik prim gün sayısını doldursa bile emekli olmasın anlamına gelmektedir.

3. Nöbet ücreti yok.

Bu işi yapacaksın ücretini almayacaksın (angarya) 4.Kırtasiye yardımı yok

Öğretmenlerin öğrencilere harcaması için verilen para ücretli öğretmen almasın diye öğrencilerden kısıtlanmış

5. Aile ve çocuk yardımı yok

Ücretli öğretmenlerin ailelerinin ve çocuklarının rızıkı gasp edilmiş.

6. Mebbis kaydı yok

Bakanımız her hafta öğretmenlere değer veriyorum diye öğretmenler toplantısı yapıyor mebbis adresiyle randevu oluşturulan bu toplantıya ücretli öğretmenler katılmıyor. O toplantıya katılan birçok

öğretmenden daha uzun çalışmış olsalar bile !!

7. Öğretmen kimlik kartı yok.

20 yıl çalışan bir ücretli öğretmenin öğretmen kimlik kartı yok dolayısıyla kadrolu hocaların yararlandığı hiçbir haktan yararlanamıyor. Öğretmenevinde öğretmen olarak kalamıyor

8. Maaş promosyonu yok.

Bir kadrolu öğretmenin aldığı yıllık promosyon ücreti bir ücretli öğretmenin dönemlik gelirine denk gelmektedir!! Ücretli öğretmenlerin banka promosyonları kimler arasında nasıl bölüştürülmektedir?

Bankalar ile pazarlıkta ücretli öğretmenlere promosyon vermiyorsunuz o zaman bize fazla para verin diye talepte bulunmaktadır.

9. Mazeret izin hakkı yok

10. Hastalık ve refakat durumlarında sevk ve rapor alır ama ücret kesilir. Ücretli öğretmenlerin hastalanmaya hakkı yoktur.

11. Sınıf öğretmenliği ve sosyal kulüplerde görev alır ama herhangi bir ücret ödenmez ! Bu işi yapacaksın karşılığını almayacaksın(angarya)

12. Kadrolu öğretmen gelince ücretli öğretmenin işine son verilir (onur kırıcı)

13. Yasal olarak çalışma alanı ve özlük hakları kısıtlıdır, istenmeyen herhangi bir durumda birinci dereceden suçludur.

14. Deprem bölgesinde olan ücretli öğretmenlere deprem tazminatı ödenmez!!

Depremden sonra psikolojisi bozulur diye meslektaşlarımıza tayin hakkı verildi evi başına yıkılmış çadırdaki ücretli öğretmenin deprem tazminatına el konuldu okuldaki hizmetliler bu haktan faydalandığı halde!!!

15. Uzman öğretmenlik adı altında 10 yıl kadrolu olarak devletin bütün nimetlerinden faydalanan kadrolu öğretmenlere uzmanlık ünvanı verilecekken 10 yıl ülkesine bedavaya hizmet etmiş olan ücretli öğretmene hiçbir hak verilmeyecektir. Ayrıca ücretli öğretmenlikte geçen günler uzman öğretmenlikten sayılacak diye bir madde eklenerek statüsü olmayan ücretli öğretmen bu haktan faydalanacakmış gibi kamuoyuna lanse edilmiştir. Hani ücretli öğretmen sadece askere giden veya doğum iznine ayrılan kadrolu öğretmenlerin yerine bakıyordu?

16. Özel eğitim sınıflarında görev alan ücretli öğretmenlerimizin şartları ve sorumlulukları daha ağır olmasına ve bu sınıflarda kadrolu olarak çalışan özel eğitim öğretmeni diğer kadrolu öğretmenlerden daha fazla maaş almasına rağmen özel eğitim sınıfında veya özel eğitim uygulama okullarında ücretli öğretmen olarak çalışan arkadaşlarımız aynı ek ders ücretine tabi tutularak çok daha ağır durumlara maruz bırakılmaktadır.

Ayrıca özel eğitim sınıfındaki herhangi bir derse giren veya idareci olup da kendisine ek ders yazılan ve bu sınıflarda görevliymiş gibi ek ders ücreti alan bir kadrolu öğretmene ek ders ücreti % 25 fazla ödenirken neden bu sınıflarda veya okullarda görev yapan ücretli öğretmenler için bu ücret % 25 fazla ödenmeyip oraya (ücretli öğretmenler hariç) maddesi düşülmüştür? Bu maddeyi kim uygulamaya koymuş neden bu şekilde vebalin de vebaline girilmektedir? Milli Eğitimdeki bu uygulamaları denetleyecek veya bu haksızlığa karşı çıkacak hakkaniyetli hiç mi bir yönetici denetleyici bulunmamaktadır? Nerde haktan hukuktan bahsediler? Bunlar hak değil mi?

17. DYK Kursları neden sadece sözleşmeli, kadrolu, yüksek lisans yapmış öğretmenlere ve özel okul öğretmenlerine açılıyor?

Ücretli öğretmenler için MEB sitesinden Ağustos ayında başvuru butonu açılmıştı başvurularımızı yapmışlardı ancak hemen çıkarılan bir yönetmelikle bu engellendi. (İşlerine geldiği zaman hemen bir konuda yönetmelik veya yasa koyulabiliyor) Buradan da ücretli öğretmenlerin alın terimizle kazanacağımız üç kuruşu engellemiş oldular.

Ücretli öğretmenlik yapmayı atanamayan öğretmen adaylarının vebali ücretli öğretmenlerin boynunda değildir! Atanmayan öğretmen sayısının milyonlara ulaşmasının sorumlusu ücretli öğretmenler değildir. Hatalı eğitim politikalarıdır. Ücretli öğretmenler o okullarda bedavaya çalışırken kimsenin sesi çıkmadı. Şimdi bir hak talebinde bulduklarında herkes ücretli öğretmenlere tepki göstermeye başladı!

MEB biriktirdiği binlerce öğretmen adayının sonucunda ücretli öğretmenlerin haklarını vermiyor. Bu insanları ücretli öğretmenler biriktirmedik, ücretli öğretmenler sömürülen maaş, ssk, nöbet ücreti, banka promosyonları, aile ve çocuk yardımlarının karşılığı istiyor.

MEB bu emeğimizin karşılığını vermek istemiyor. Ücretli öğretmenler hiç olmazsa sosyal medya aracılığıyla seslerini duyurabilmeyi, yanlış bilinen doğruları anlatarak bütün toplumun bu sömürüye sessiz kalmayıp mücadelemize omuz vermesini bekliyor. Ücretli öğretmenler bu yolda bütün siyasi partilerden, "ben eğitimle ilgiliyim" diyen bütün sendikalardan ve "ben gazeteciyim" diyen bütün medya çalışanlarından bu sömürünün üzerine gidilmesi için duyarlılık ve hassasiyet bekliyor.

Ücretli öğretmenler bu mücadeleyi verirken sistemin kaldırılması için yola çıktılar. En büyük desteği meslektaşlarımız olan kadrolu öğretmenlerden ve rutin atama bekleyen öğretmen adaylarından beklediler. İçlerinde durumun hassasiyetinin farkında olan az bir kesim olsa da büyük çoğunluğu ücretli öğretmenlik/ kölelik sistemine evet dedi.

Eğitimin açığı kapatan ücretli öğretmenlerin bu şartlarda çalıştırılmasıyla; sadece maddi olarak değil manevi olarak sömürülmesine de göz yumuluyor.

Ücretli öğretmenler bir statüye oturtulmadıkça maddi ve manevi sömürü devam edecektir. Nitekim 21 yıldır bu şekilde devam etmektedir. Akıselim büyüklerimizin bu konuya hassasiyet göstererek eğitimdeki sömürüden vazgeçirecek ciddi atımlar attırması gerekmektedir.

Ücretli öğretmenlik fedakârlık isteyen bir iştir. Bu şartlarda çalışan bir öğretmenin hayatını idame ettirebilmesi için ek işler yapmaya ihtiyacı vardır. Herhangi bir iş yerinde sabaha kadar nöbet tutup oradan okula geçmek zorundadır. Okuldan sonra 3-4 saatlik uykuyla tekrar iş yerine gitmek zorundadır.

Ya da çalıştığı okulun karşısında çalıştığı sitenin merdivenlerini temizlerken diğer gün okulda öğrencileri tarafından aşağılanmaya çalışılırken mesleğine olan aşkından olgunluk göstermek zorundadır! Ya da kuryelik yaptığı iş yerinde meslektaşlarının bulunduğu okula paket götürürken yaşamış olduğu psikolojik yıkıma karşı koyacak kadar güçlü olmalıdır! Bütün bunlara katlandıktan sonra velilerin meslektaşlarının yöneticilerinin ve bütün toplumun takdirini kazanmak için dirayetli bir duruş sergilemelidir! Verilen örnekler bizzat bu olayları yaşamış ücretli öğretmenler tarafından bizlere aktarılmıştır.

Liyakat-Sen olarak ücretli öğretmenlerin hakları için; net bir şekilde söyleyecek olursak talebimiz şudur: Bu mücadelede kalıcı istihdam ve özlük haklarımızın verilmesini isterken sadece içinde bulunduğumuz zamanın değil geçmiş dönemlerdeki haklarında da verilmesini talep ediyoruz.

2. YASALAR

Öğretmenlerin haklarını düzenleyen BM Ekonomik, Sosyal ve Kültürel haklar Sözleşmesinin 13. Maddesinde Öğretim personellerinin maddi koşullarının sürekli olarak iyileştirileceği

UNESCO ve Uluslararası Çalışma Örgütü'nün (İLO) öğretmenlerin hakları ve statüsüne ilişkin tavsiye kararlarında öğretmenlerin haklarını koruyan yasaların çıkarılması hükümleri bulunmaktadır.

Anayasanın 49. maddesi çalışanların hayat seviyesini yükseltmeyi, işsizliği önlemeye elverişli bir ortam yaratmayı ve çalışma barışını sağlamak için gerekli tedbirleri almayı;

Anayasanın 55. maddesi; çalışanların yaptıkları işe uygun adaletli bir ücret elde etmeleri ve diğer sosyal yardımlardan yararlanmaları için gerekli tedbirler almayı devletin yükümlülüğü olarak tanımlamıştır.

Anayasa, uluslararası sözleşmeler, İnsan Hakları Evrensel Bildirgesinin 23. maddesinde yer alan cümle şudur: "Herkesin hiçbir ayırım gözetmeksizin, eşit çalışma karşılığı eşit ücrete hakkı vardır ve çalışma herkesin kendisine ve ailesine insanlık onuruna uygun bir yaşayış sağlayan, gerekirse her türlü sosyal güvenlik araçlarıyla da desteklenen bir ücrete hakkı vardır."

3. ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

Çözüm 1: Eğitimde kölelik sistemine bir önce son verilerek sistem içerisinde sömürülen öğretmenlerin geçmişe yönelik tüm hakları teslim edilmelidir!

Çözüm 2: Ücretli Öğretmenlerin okulda geçen yılları KPSS puanına eklenmelidir. Yıllara göre verilecek puanlar mağduriyetleri de ortadan kaldıracaktır. Çok çalışana yüksek puanlar eklenecekken az çalışana az puan eklenecektir. Puanların dönemlik verilmesi daha doğrudur. Yani her dönem için belli bir puan. Bu puanlamalar ücretli öğretmenlerden kısıtlanan maddi ve manevi kaybı giderecek seviyede olmalıdır!

Çözüm 3: Geleceksiz bir iş olamaz! Madem bu sistem kaldırılmıyor. Sistemin önü açılmalıdır. Belli bir süre yapanlar direk kadroya geçmelidir. Belirlenen sürelerin altında çalışanlara bir sözleşme imzalanmalı eksik günler tamamlandıktan sonra onlarda kadroya alınmalıdır. 20 yıl çalışanın bile bir yere varamadığı göz önünde bulundurulunca bu da bir çözüm yolu olabilir.

Ücretli Öğretmenlik sistemi adı altında geçmişini kararttığınız öğretmenlerin bir de geleceklerini karartmayın. gelecek umut demektir, bari umutlarını ellerinde almayın!

4. SONUÇ

1- Ücretli Öğretmenler yıllardır verdikleri emeklerinin karşılığını kadro olarak talep etmektedir.

2- Öğretmen atamalarında KPSS puanı da bulunan ücretli öğretmenlere tecrübe ve emeklerinden liyakatlerinden dolayı öncelik verilmelidir. Çünkü hiç sınıf yüzü görmemiş sadece KPSS puanıyla atama talep eden bir öğretmen adayıyla ücretli öğretmen bir tutulamaz.

3- Kadro verilmeyecek ise yıllarca devlet okullarında devletine hizmet etmiş Eğitim Fakültesi mezunu, yahut fakülte mezunu formasyonlu tecrübesi olan öğretmenlerin öğretmenlikte geçen süre içerisinde hangi maddi haklardan yoksun bırakılmışsa;

*Eksik yatan SGK primleri

*Asgari ücretin altında aldıkları ücretler

*Alamadıkları nöbet ücretleri

*Banka promosyonları

*Resmi tatillerde ve idari izinli sayılabilecekleri günlerde kesilen ücretleri

Günümüz ekonomisi üzerinden ivedilikle iade edilmeli hiç olmazsa bu insanların kazanılmış hakları verilmeli ve eksik yatan SGK primleri tamamlanarak emeklilik haklarıyla geleceklerini garanti altına almaları sağlanmalıdır.

Adına Ücretli Öğretmen gibi öğretmen onuruna yakışmayan ücretli sıfatıyla yıllarca aşağılanan hor görülen yürekli, vefakâr öğretmenlerimize maddi manevi hakları iade edilmelidir. Hukuken, vicdanen, ahlâken ve insanî olarak yapılması gereken budur.

Liyakat-Sen Genel Merkez Yönetim Kurulu

14.11.2024

Çankaya/Ankara